

Izjava razen poudarka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1'20. Uradni
razglas, poslano ter no-
tice isti prostor K 1'60.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leta
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Ameriko
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Ali smo že pripravljeni?

Le majhen pogled v meščansko
časopisje, posluš pridige, obisk na-
sprotniškega shoda ali seje in takol
smo na jasnem, da gre danes boj na
celi črti proti socialni demokraciji
kakor da bi šlo za stvar. Imeli smo
boje vedno, ali takih bojev tako ob-
sežnih kakor jih imamo danes, v Slo-
veniji še nismo imeli. In zakaj je
naprten ta boj v prvi vrsti proti so-
cialnodemokratski stranki? Morda
slučajno, ali smo ga sami provocirali
z netaktnim nastopanjem, z nepo-
štenostjo kot strankarji ali z opustit-
vijo razrednega delavskega programa?

Ne, tukaj niso vzroki. Ti so glob-
lje v razmerah in razvoju naše stran-
ke in delavskih organizacij.

Reakcija dviga po vseh evropskih
državah svojo glavo. V Nemčiji, v
Franciji, v Avstriji, na Ogrskem, v
Italiji in zakaj bi ti pojavi ne opogu-
mili našo Jugoslavijo, ki je še mnogo
bolj pripravno poprišče za reakcijo
kakor navedene dežele. Kulturne in
gospodarske razmere so pri nas vob-
če manj razvite, manj izrazite. Bur-
žvazija se konsolidira in lame uvi-
devali veliki pomen boja proti za-
vednemu delavstvu zlasti glede na
dogodke na Ogrskem, v Avstriji in
Nemčiji. Zaveda se ta meščanska go-
spoda svojega položaja in zaradi tega
napenja vse svoje sile, kako bi pre-
hitela razvoj in naraščanje moči de-
lavskih organizacij.

Seveda je ta eksperiment nekaj
popolnoma nenaravnega. Kapitalistični
družabni red gre svojo pot in ob-
njem nastaja in raste razrednozaved-
ni proletarijat. Produkt razmer je,
da kapitalizem obuboža in izkorišča
del, in sicer večji del človeštva, ki se
skuša rešiti iz slabega položaja s tem,
da se organizira, združuje v organi-
zacije razrednozavednega delavstva
z namenom obenem, da izpremeni
človeško družbo v socialistično, za-
kaj organizacija ima šele tedaj pravi
pomen, če ima pred seboj gotov
cilj, in ta je za razrednozavedni pro-
letarijat socializem.

Zadnje mesece je postal posebno
boj proti naši stranki posebno oster.
Rekel bi, da je ta boj naših nasprot-
nikov obupen in sega po vseh naj-
pogostejših pomočnikih. Ni zadosti, da
meščanske stranke same vodijo boj
proti nam, naješe so celo ljudi, ki so
jih izrabljale v špijanske namene na
eni strani, na drugi strani pa, ne ve-
mo ali direktno ali indirektno, za to,
da skušajo razbiti našo stranko in
naše organizacije. V tem tiči nemo-
rala, ki bi bila v stanu napraviti v
naših vrstah delavstvu ogromno
škodo, če bi ne bile naše organizaci-
je tako solidno vestno in zavestno
zgrajene kakor so.

Doslej so se naše organizacije
upirale vsem tem napadom z uspe-
hom. Zavedajo se, da apostoli neslo-
ge ne morejo biti prijatelji delavstva,
da so ali sovražniki ali pa naivneži,
katerim se ne more zaupati. To pre-
pričanje je danes zmagovalo v Slove-
niji in prav mnogo dopisov in za-
hval nam prihaja od sodrugov, ki
odobravajo naše odločno stališče v
tem pogledu. Citiram naj samo en
odstavek iz pisma zavednega sodru-
ga:

»Sodrug! Kadar se te politični
sovražnik začne bati kot socialista,
ki si zmožen, da nekaj napraviš za
proletarijat, Te napada in blati, žali,
toda ne zato, ker se Tebe boji, mar-
več, ker se boji Tvoje organizacije.
Ali ne bi bil Ti bedak, če bi rušil sam
svojo organizacijo? Goto! Torej
ne ruši jo, ampak okrepil!»

Te besede si vzemimo k srcu!
Najhujši boj, največ dela nas čaka.
Volitve so pred vratmi, ustava, soci-
jalna zakonodaja, kulturno delo in
organizacijsko.

Polne roke dela imamo, polno na-
log, pa naj poslušamo, kaj pravijo
naši sovražniki, ki hočejo razdreti
naše vrste? Ne! Prvo je delo! Le
pot združevanja vodi proletarijat k
socializmu! Mi ne maramo prijate-
ljev s krinko na obrazu, pa naj imajo
še tako lepe oči in jeziki: socializem
mora biti srčen.

Klerikalci povsod enaki.

Remer o avstrijski koalicijski socialnih demokratov in krščanskih soci-
jalcev in o sedanjih vladnih krizih.

Z ozirom na krizo v avstrijski
vladi, je socialna demokracija prire-
dila po vsej Avstriji velikanske ljud-
ske shode. Na Dunaju, kjer je dunaj-
ski proletarijat v vseh okrajih mesta
zboroval v ogromnem številu, je na
nekem takem shodu dne 14. t. m. go-
voril državni kancelar sodr. Remer.

Njegov govor je zelo zanimiv, zato
ga tu v kratkih potezih orišemo.

V oktobru l. 1918, ko je bil sploš-
ni preobrat in so se armade v neredu
pomikale skozi ozemlje Nemške
Avstrije, je bil delavski razred oni
činitelj, ki se je edini zavedal resne-
ga položaja. Njegova zasluga je, da

se je osnovala nova država, da ni
prišlo do meščanske vojne ali celo
do anarhije, zasluga politične zrelo-
sti avstrijskega delavstva je, da ni-
so komunisti napravili svojega opas-
nega eksperimenta, kateremu bi, ka-
kor na Madžarskem, sledila najhujša
reakcija. Delavski razred se je v pol-
ni meri zavedal svojega položaja in
svojih dolžnosti. Ustanovila se je re-
publika, prišlo je do koalicijske razred-
no zavednega delavstva z krščanski-
mi socialci.

V najtežjih časih mlade republike
je bil ravno delavski razred oni, ki
je rešil celokupno prebivalstvo še
vse hujših katastrof, ki so Avstriji
prešle vsled popolnoma uničenega
narodnega gospodarstva, silne bede
in pomanjkanja, povzročene vsled
vojne. Koalicijska je morala nastati, ker
je delavski razred vedel, da nima še
absolutne večine. Marsikaj je koali-
cijska storila, čeprav sta bili v vladi
popolnoma enakoštevno zastopani
obe (soc. dem. in kršč. sc.) stranki.

Koalicijska je odpravila enkrat za
vselej monarhijo in stari militaristični
sistem. Stori la je vse, kar je bilo
revni Avstriji sploh mogoče, za ne-
srečne žrtve vojne: invalide, vdove,
in sirote, preskrba je z bojišč
vrnivim se delavcem delo, zakonito
brezposelno podpora in pripravlja
je vse potrebno, da se iz vojne in-
dustrije preosnuje zopet predvojna,
normalna industrija. Uvedla je dale
celo vrsto važnih socialnopolitičnih
zakonitih reform: osemurni delav-
nik, obratne svete, invalidni zakon in
za razne stanove in stroke nešteto
koristnih reform in zavarovanj. Naj-
težje je bilo vprašanje — prehrane.
Niti dneva si ni bila Avstrija sigurna,
da ne pogine njeno prebivalstvo la-
kote. Nešteto intervencij in pogajanj
v tujih državah so vodili socialni
demokrati glede prehrane in posreči-
lo se jim je, da so mladi republikci
zasigurali redno prehrano. Zasluga
socialnih demokratov je, da je dr-
žava enotna: kajti dočim so sosedne
države silno trpele vsled notranjih
sporov in uganjale ob mejah imperi-
jalistično politiko, je avstrijska soci-
jalna demokracija delala dan in noč
za to, da vstvari mir in red v not-
ranjosti države. Koalicijski gre dalje za-
sluga, da niso avstrijske dežele trpe-
le pred grabežljivostjo sosedov. Ko-
alicijska je sklenila mir v St. Germainu,
mir, kakršen je bil pač v najboljšem
slučaju mogoč. S tem, da je koalicijska
vstvarila vzoren notranji mir in
pravno življenje, je pridobila v očeh
vseh držav ugled. Izognila se je kr-
vavim razrednim bojem in socialna
demokracija je te boje spretno vodi-
la parlamentarnim potom. Koalicijska
je izposlovala republikci potrebne kre-

dite iz inozemstva, ki bodo omogo-
čali obnovev produkcije in vsega
narodnega gospodarstva.

Meščanske stranke so vsako
kretnjo in vsako delo koalicijske oplju-
vale in zasramovale, danes, ko je kri-
za dejansko tu, pa ne vedo izhoda iz
nje in jo obžalujejo.

Dva vzroka sta, da so socialni
demokrati bili prisiljeni podati ostav-
ko: Moravno zadržanje krščanskih
socialcev v koalicijski in stvarna na-
sprotja.

Zadržanje krščanskih socialcev
v koalicijski je bilo vseskozi nelofalno
in zahrbtno. Čeprav je bila doseda-
nja vlada ravno toliko socialno de-
mokratična, kakor krščansko social-
na, ker sta imeli obe stranki popol-
noma enako število glasov v vladi,
vendar so krščanski socialci nasto-
pali trajno kot opozicija. Sumničlji
so socialne demokrate, da bogate v
vladi, čeprav so sodrugi iz vlade
izstopili ravno tako revni, kot so v
njo vstopili. Nobena stranka ni mog-
la v vladi ničesar storiti, če je druga
izrekla svoj veto. Krščanski socialci
so socialne demokrate dolžili, da so
le-ti krivi vsega gorja, bede in po-
manjkanja, ki ga je povzročila voj-
na, katero so ravno krščanski so-
cialci zahtevali! In zakaj je vsa ta
gonja proti soc. demokratom? Samo
zato, ker so krščanski socialci izgub-
ili svojo dosedanjajo največjo oporo
— dunajski mestni svet, da ne go-
vorimo o tem, kaj da sicer hočejo s
svojo politiko. (Habsburgovci in
Hortyjev sistem, katerega je avstrijs-
ko klerikalno časopisje povisavalo
v deveta nebesa.) Kot koalicijska
stranka so klerikalci uganjali narav-
nost netaktno zahrbtno politiko: Jav-
no so se zvezali s socialnimi demo-
krati, na skrivaj pa so pakirali z
nemškimi nacionalci in so ruvali
proti koalicijski. Sede v meščanskem in
stanovskem svetu, snujejo po deže-
lah (Tirolsko, Salzburg) meščanske
domobrambne čete in rujejo zoper
državno brambo, slonečo na voja-
ških svetih! Kot delavski stranki so-
cialni demokrati ni bilo mogoče
pakirati še nadalje z moravno tako
neodkritim nasprotnikom, zato so
socialno demokratični zastopniki
demisijonirali.

Tudi stvarna nasprotja so vpliva-
la. Predvsem vprašanje glede oddaje
premoženja, proti kateremu — in ce-
lo proti minimalnim zahtevam — so
ti, krščanski »socialci« tako ostro
nastopili v zvezi z nemškimi nacio-
nalci. Drugo stvarno nasprotje je
vprašanje glede ustave. Kako ustavo
hočejo socialni demokrati, ve vsak
sodrug. Izdelali so šest zelo popolnih
ustavnih načrtov, dočim so krščan-
ski socialci glede ustave najrazlič-
nejšega mnenja: eni (dunajski) hoče-
jo centralizem, drugi (spodnji Av-
striji) hočejo ločitev od Dunaja,
tretji (Štajerci in Zgornji Avstriji)
zmerno avtonomijo, četrti (Korošci
in Salcburžani) so separatisti, peti
(Tirolci) so odpadniki in Vorarlber-
žani so se že docela izneverili. Kr-
ščanski socialci Mayer in socialni
demokrat Danneberg sta izdelala
svoje ustavne načrte in koalicijska se
je sporazumela že skoro v štirih pe-
tinah vseh točk. Glede zadnje petine
(okoli 30 točk) pa sporazum ni mo-
goč, ker socialni demokrati hočejo
anarhij v posameznih deželah. De-
želna oblast, — tako hočejo krščan-
ski socialci naj bi bila vse, občina
pa nič. Uvesti hočejo mesto demo-
kracije staro birokracijo, kar pa so-
cialna demokracija kot demokracija
na stranka na noben način ne more
dopustiti. Poleg tega ločijo obe koali-
cijski stranki še stvarna nasprotja
glede tiskovne svobode, šolstva in
cerkvene zakonodaje. — Koalicijska
je bila zastupljena od krščanskih so-
cialcev, vsled njihovega sodelovanja
z nemškimi nacionalci. Socialne de-
mokratijske kot delavske stranke dol-
nost je bila, da je krenila na pol
obračuna z dosedanjim pakantom.
Kaj sedaj? O tem bodo odločili vo-
lilci! — Delavstvo pa izjavlja, da kot
proletarska stranka, zavedajoča se
položaja in svoje moči, nikakor ne
bo, — kakor ni dopustilo diktatura
proletarijata, ki bi Avstriji prinesla
enako nesrečo kot to je Madžarski
— dopustilo diktature buržoazije.
Avstrijsko delavstvo je toliko poli-
tično zrelo, da ima in bo vedno imelo
pravico sodočločevati v državi. —

Pristavljamo: Klerikalne politič-
ne metode so povsod enake in —
namen posvečuje sredstva!

Obravnava Trbovlske premogokopne družbe z rudarji svojih premogovnikov.

Dne 15. junija se je vršila obrav-
nava med zastopniki rudarske orga-
nizacije Unije slov. rudarjev s sede-
žem v Zagorju ter med zastopniki
Trbovlske premogokopne družbe
pri rudniškem glavarstvu v Ljubljani.
Pri obravnavi so bili zastopani rud-

niki Zagorje (3 zaupnika), Trbovlje
(2 zaupnika), Hrastnik (2 zaupnika),
Ostrop (1 zaupnik), Kočevlje (1 za-
upnik), Huda Jama (2 zaupnika). Za-
upniki iz Rajhenburga se niso mogli
udeležiti pogajanj, ker je Rajhenburg
vsled črnih koz kontumaciran. Uni-

LISTEK.

A. P. Čehov:

Znameniti ljudje.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)
(Konec.)

Ker ni dobila odgovora, je odšla. Spodal
so bile ure, Olga Ivanovna je zasanjala o dežju
na Volgi in zopet je nekdo stopil v spalnico,
dozdevno — tujec. Skočila je kvišku in spo-
tnala Korosteljeva.

»Koliko je ura?« je vprašala.

»Okoli treh.«

»No, kaj je?«

»Da, kaj! Prišel sem povedat. Bliža se
konec...«

Zahitel je, sedel na posteljo poleg nje in si
otrl s rokavom solze. Ona ni takoj razumela, a
je vsa otrpnila in se začela počasi križati.

»H koncu gre.« je ponovil s tenkim glasom
in zopet zahitel. »Umira, zato, ker se je žrtvo-
val... Kaka izguba za znanost!« je dejal brid-
ko. »Ako se primerjamo vsi z njim, kako velik,
nenavaden človek je bil! Kako nadarjen! Kake
nade smo stavili vanj!« je nadaljeval Koroste-
ljev lomeč roke. »Gospod, bog moj, Bil je uče-
njak, kakor ga zastoni iščeš z lučjo ob belem
dnevni! Ojka Dimov, Ojka Dimov, kaj si sto-
ril? Ali, ali, bože moj!«

Korosteljev si je v obupu pokrli obraz z
obema rokama in majal z glavo.

»In kaka pravna sila!« je nadaljeval, ved-
no bolj se hudujoč. Dobra, čista, ljubeča duša,
ne človek, temveč kristal! Živel je znanosti in
njej umrl. Delal je kakor vol, dan in noč, niko-
mur ni bilo zanj žal, a mladi učenjak, bodoči
profesor, si je moral iskati prakse in se ponoči
ukvarjati s prevaianjem, da poplača te, te podče
cunje!

Korosteljev je srdito pogledal Olga Ivano-
vno, zgrabil za odejo z obema rokama in jo
pocukal, kakor bi bila ona kriva.

»Sam si mi prizanašal in drugi niso nanj pa-
zili. Da, prav res!«

»Da, izreden človek,« je omenil nekdo v
basu iz obednice. Olga Ivanovna se je predložila
vse njeno življenje z njim, od konca do kraja,
z vsemi podrobnostmi in zdajci je umela, da je bi-
to v resnici nenavaden, izreden in v primeri s
njenimi znanci velik človek. Ko se je spomnila,
kako so občevali z njim njen pokojni oče in vsi
tovariši zdravniški, je razumela, da so vsi videli
v njem bodočo znamenitost. Stene, strop, sve-
tilika in preproga na tleh so ji posmehljivo po-
mižikovali, kakor da ji hočejo reči: »Zamudila
si, zamudila!« Olga Ivanovna je med plačem
planila iz spalnice, svignila v sprejemnici mimo
neznane človeka in stekla v kabinet k možu.
Ta je ležal nepremično na turškem divanu, odet
do pasa. Njegovo obličje je strašno upadlo, shui-
šalo in navzelo sivo-žolto barvo, kakor je nik-

dar nimajo živi ljudje; le po čelu, po črnih obr-
vih in po znanem nasmešku je bilo poznati, da
je to Dimov. Olga Ivanovna je brzo otipala nje-
gove prsi, čelo in roke. Prsi so bile še tople
čelo in roke pa so bile neprijetno hladne. Pol-
odprte oči niso gledale na Olga Ivanovno, nego
na odejo.

»Dimov!« je zaklicala glasno. »Dimov!«

Hotela mu je pojasniti, da je bila to prevara,
da še ni vse izgubljeno, da jima more biti živ-
ljenje še krasno, srečno, da je on izreden, nena-
vaden velik človek ter da ga bo vse življenje
spoštovala in v svetem strahu oboževala.

»Dimov!« ga je klicala, trepljajoč ga po
rami in ne verujoč, da se nikdar več ne zdrami.

»Dimov! Dimov!«

A v sprejemnici je Korosteljev govoril
hišni:

»Kaj je tu še spraševati? Pojdite k zdrav-
niku in ga vprašajte po usmiljenkah! One umi-
lejo in oblečejo truplo, sploh oskrbe vse po-
trebno.«

Dobri ljudje.

V Moskvi je živel Vladimir SFemjonč Lja-
dovskij. Dovolj je na vseučilišču pravoslovne
študije in služboval pri železniškem nadzorni-
štvu; toda ako ste ga vprašali, s čim se bavi,
so vas njegove velike, bleščeče oči jasno in
odkriti pogledale skozi zlati ščipalnik in tih,
božajoč, gostoleč bariton vam je odgovoril:

»Bavim se z literaturo!«

Ko je dovršil vseučiliške študije, je Vlad-
imir Semjonč priobčeval v nekem listu gledali-
ški pregled; nato je prevzel književni oddelček,
a čez leto dni je že urejeval v listu vsakoteden-
ski kritični feljton. Iz takega začetka pa še ne
sledi, da je bil diletant in da je imelo njegovo
pisateljevanje slučajen, prehodnen značaj. Ka-
dar sem videl njegovo lično, subtilno postavico,
veliko čelo in dolge ase, kadar sem poslušal nje-
gove besede, se mi je vedno zdelo, da je bil
pisateljstvo, ne glede na to, kaj in kako je pisal,
njegova organska lastnost, kakor utiranje st-
ca, in da je že v materinem telesu ticala v nje-
govem mozgu kal vsega njegovega programa.
Celo v njegovi hoji, kretanju, v načinu, kako je
tresal s cigarete pepel, sem čital njegov pro-
gram od a do z, z vsem njegovim praznim
slajem, dolgočasjem in dostojnostjo. Videti je bi-
lo v njem pisatelja, kadar je z udivljenim obra-
zom zlagal osmrtnico na grob kake znamenite
osebnosti ali z važnim, svečanim obrazom zhi-
ral podpise za poslanico; njegova strast, sezna-
niti se z znanimi literati, lastnost najti talenta
tudi tam, kjer jih ni bilo, njegov stalni duševni
polet, pulz 120 na minuto, nepoznanje življe-
nja, ta čisto ženska nestrpnost, ki ga je prevze-
la pri komerzih in literarnih večerih na ko-
rist učeče se mladine, nagnjenje k mladini,
vse to bi mu vzdelo ime »pisatelja«, tudi ako
bi ne pisal feljtonov.

(Dalej prih.)

sko vodstvo je zastopal sodr. Čobal, Trboveljsko družbo pa za reprezentantco Trboveljske družbe ravnatelj Maks Heinrich, Skubic ter ravnatelj iz Zagorja, Trbovelj in Kočevja. Rudniško glavarstvo pa je zastopal glavar g. Stržar. Poslali so k obravnavi tudi industriji svojega zastopnika. Za podlago obravnave je služila vloga Unjskega vodstva glede poviška nabavnega prispevka ter draginjske doklade in pa kolektivna pogodba z dne 12. februarja t. l. Po daljših razgovorih se je dosegel sporazum, ki prinaša za delavce zopet precejšen uspeh. Sklenila se je nova kolektivna pogodba za nadaljnje tri mesece, in sicer se je povišal nabavni prispevek za delavca ali delavko za dobo treh mesecev od 300 do 500 kron, za ženo delavca od 100 na 200 kron za družinske člane od 100 na 150 kron. Enako se je zvišala draginjska doklada za delavce in delavke po 2 kroni, za družinske člane po 1 krono za vsak opravljeni dan. Vse dosedanje dajatve v stari pogodbi, bodisi pri pogojnem delu, minimalni plači ter draginjski dokladi, so seveda ostale. Drugo besedilo v stari pogodbi glede določitev, koga se šteje za družinskega člana je tudi ostalo v veljavi. Za družinske člane veljajo vsi zakonski in nezakonski otroci, pastorki in pastorki. Vdovci, ki jim gospodinjstvo hčere, dobivajo nabavni prispevek kakor žene.

Če računamo vse te pridobitve, tedaj znaša povišek za samca K 4,67 na dan, za družino (mož in žena) K 7.—, za družino treh oseb K 8,67, za družino štirih oseb K 10,34. Večja je družina, več znaša draginjska doklada in nabavni znesek na dan. Tudi so zastopniki rudarjev skušali pridobiti za vpolkojene rudarje povišek. Po razgovoru so se stranke zedinile, da vložijo Unjsko vodstvo novo vlogo na rudniški urad in začasno zavarovalnico, da se tudi upokojenim rudarjem poviša sedanja doklada vsaj za 100 odstotkov. Unjsko vodstvo je takoj vložilo tozadevno spomenico. Rešilo se se še nekatere manj važne zadeve pri raznih rudnikih. Zastopniki delavstva se tudi predlagali, da se še nekaj ob zadnji stavki odpuščenih rudarjev, ki so jih zavedli znani elementi, sprejme zopet v delo.

Upamo, da bodo rudarji videli, kdo dela za njih korist. Pravi zaupniki, ki so bili že pri več in tu pri sedanjih obravnavi kot zastopniki delavstva, ne iščejo po raznih shodih popularnosti, ne razmetavajo s frazami, ampak mirno in pametno delajo v korist rudarjev. To najbolj dokazuje sedanja pridobitev. Zadnja stavka je čisto gotovo povzročila velikansko škodo delavcem, prvič, ker so izgubili veliko na zaslužku, drugič tudi v moralnem oziru, ali vendar se je zaupnikom posrečilo, da so to dosegli preko neumnosti, ki so jih napravili ljubljanski prismojenci. Rudarji naj zaupajo svoji organizaciji Unjsi slov. rudarjev ter svojim zaupnikom, ki imajo za sabo že uspehe pri svojem delu, ne pa ljudem, ki jih hodijo s svojimi radikalnimi srazami pripravljati za razne pustolovščine, ki so škodljive za zdrav razvoj delavskega razreda in njega organizacije.

Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 16. junija. 101. redni sešestanč začasnega narodnega predstavništva odprl podpredsednik dr. Ribar ob 6. popoldne. Tajnik Manojlovič prečita prošnje in priitbe, med drugimi tudi interpelacijo po-

slanca dr. Lončarja radi podkupovanja mariborskih mestnih uradnikov po uredniku Žebotu, nadalje interpelacijo istega poslance na ministra za socialno politiko radi povišanja mezd vinogradnim delavcem. Posl. Vasiljevič stavi vprašanje na ministra za šume in rude radi tvrde Eitler v Bosni. Minister Kovačević odgovarja, da mu je znano, da je tvrda nemška in da je prej živela razne privilegije. Minister je tudi stavil tvrdo pod sekvester. Z ozirom na to, da so hoteli 4 veliki zavodi skleniti z navedeno tvrdo posebno sporazum, je minister prečital razne uradne akte.

Nato se preide na dnevni red:

Podrobna debata o volilnem redu.

K 1. členu so govorili posl. Makšinovič, Benjamin. Prodanovič in minister Protič. Posl. Jaša Prodanovič protestira proti temu, da se more ustavotvorna skupščina razpustiti. Njegova izvajanja pobija minister Protič, češ, da razpust ne pomenja nobenega nasilja, temveč samo nov poziv na narod. (Sic!) Pri glasovanju je bil člen 1. sprejet s popravki odbora. Pri členu 2. sta govorila bivši minister Vulović in posl. Peršič, ki je zahteval, naj se volitve vrše na 21. dan po razpisu. Govorila sta še posl. Jaša Prodanovič in poročevalec Nastaz Petrovič, nakar je bil predložen Peršiča sprejet. Člen 3. je bil sprejet z dodatki posl. Caldaroviča. Pri členu 4. se je razvila obširna debata o obsegu volilnih okrajev. Posl. Korrač je protestiral proti razdelitvi upravnih enot v Vojvodini, ker se to dela samo iz strankarskih ozirov. Isti primer je tudi glede Srbije. Posl. Dr. Korun primerja predloženi volilni red z nemškim, avstrijskim in češkoslovaškim volilnim zakonom ter se zavzema za čimvečje volilne okraje. Bivši minister dr. Kramer je nato predlagal nekatere stiližne izpremembe, nakar je bil čl. 4. sprejet v smislu predloga odbora. — Seje se je zaključila ob 9. zvečer ter je predsednik odredil prihodnjo za jutri ob 4. popoldne.

Politični pregled.

+ Kako se glasja »Kanzelparagraf«. Glasja se: »Prepovedano je, da duhovniki, sodniki in spleh javni in državni nameščenci pri vršitvi svoje službe vrše strankarsko agitacijo v korist katerekoli politične stranke. Tudi je prepovedano službeno nagovarjati koga, da glasuje ali ne glasuje. Prepovedano je to delati na mestih, določenih za vršitev dolžnosti (v cerkvi, spovednici, uradu itd.); prepovedano je, na teh mestih prirejati strankarske politične shode in vršiti strankarsko agitacijo. Ti pregreški se kaznujejo z zaporom od enega leta in z izgubo volilne pravice do pet let. — Klerikalci se boje »Kanzelparagrafa«, da se jim kar tresje hlačke, čeprav bo vsak pošten in nepristarski človek priznal, da je tak paragraf popolnoma na mestu in da se bi klerikalci, če bi bili res moške, sigurni svojega uspeha, kaj takega ne smeli bati. Klerikalno časopisje kriči in kriči, da je to omejevanje svobode duhovnikov, čeprav je očitno, da bo izven svoje službe duhovnik prost v agitaciji kot vsak drug državljani, in klerikalna »Narodna Politika« je vedela celo povedati, da je (čujtet) vsled »Kanzelparagrafa« najhujše ogrožen koroški plebscit v vrid Jugoslavije, češ, da hoče »Kanzelparagraf« uničiti katoliško vero, koroško ljudstvo pa se ne pu-

sti vzeti vere. Kako pa je ta veri baje tako nevarni paragraf v resnici nedolžen, lahko vsak vidi, če ga prebere. Da je za klerikalna stranka še danes tako močna, temu se imajo klerikalci zahvaliti prižnici in spovednici, kjer duhovniki neprestano vihte nad vernimi ljudmi svojo politično, klerikalno nagajko. Zato pa ves ta vik in krik klerikalcev, ker jim od vzema deloma »Kanzelparagraf« njih glavno politično agitacijsko sredstvo — prižnico in spovednico — iz rok. Koliko so duhovniki zabavljali, blatili in psovali v cerkvi in v šoli posebno socialiste, prepovedovali pod smrtnim grehom čitanje socialističnih listov itd.! Le dobro, da delavci niso več tako neumni, da bi klerikalcem, tem italijansko-rimskim diktatorjem, take stvari še verjeli! »Kanzelparagraf« je zdravilo za naše klerikalce. Stranke bodo ta paragraf morda nekoliko v spremenjeni obliki sprejele, dasi se, glava srbskih junckerjev Protič drži, da se ne zameri Korošču, pasivno. Z veliko vneto se za »Kanzelparagraf« zavzemajo slovenski demokrati.

+ Kongres komunistične mladinske internacionale se je vršil minul mesec na Dunaju. Zastopanih je bilo 5 držav. Za Jugoslovane je govoril neki Moša, ki je proslavljal razvoj mladinskih organizacij Jugoslavije.

+ Iz Čehoslovaške, LDU Praga, 16. Danes so se ves dan vršila posvetovanja, ki so dovedla do uspehov v različnih smereh. Popoldne so se sestali zaupniki dosedanjih vladnih strank v svrhu sporazuma radi razdelitve in plačila letošnje žitne žerwe. Socialni demokrati so dovolili agrarcem 160 K za meterski stot ter so tudi pristali na izpremembo v predlogi, ki jo je izdelal minister za prehrano in po kateri bi se naj kaznovali kmetovalci, ki bi ne oddali pravočasno določene množine žita. Minister za zunanje zadeve dr. Beneš je imel zaupno posvetovanje s člani odseka za zunanje stvari obeh zbornic. Prihodnja seja poslanske zbornice bo v petek. V prihodnjih sedah se bo vršila debata o tešinskem vprašanju, nakar se bo zasedanje prekinilo radi sokolskega kongresa za dva tedna. Novo zasedanje se bo otvorilo zopet 7. julija.

+ Vojaški sistem Noske, Pogany, Hert, Deutsch. Na razvalinah premagane hoenloerške Nemčije je zrasla republika Nemčija. Stara armada se je razsula in treba je bilo zgraditi nov vojaški organizem, ki naj bi varoval mlado republiko na zunan in na znotraj. Večinski socialist Noske je dobil nalogo, sestaviti novo državno brambo. Napravil je to čisto po načelih starega pruskega militarizma. Bivši brigadirji in generali s častniki vred so mu organizirali armado, v katero so vstopili po večini mladi ljudje, ker jim je bila kot vojakem zagotovljena dobra hrana in dobra plača. Noske je hotel nepolitično armado. Čim se je moštvo res zavedlo svojemu gmotnom stanjem, so častniki, ki so sicer to moštvo dobro disciplinirali in izvežbali s svojim duhom še vedno uganjali monarhistično reakcionarno politiko, sovražno republiku. Kappov puč je najlepši zgled za to, da je bil Noskejev sistem zgrešen. Moštvo je bilo v rokah častnikov, ljudstvo vojaštvu ni zaupalo, vojaštvo pa se je dalo iztržiti povsod, da mu je le bila zagotovljena dobra hrana in dobra plača. Delavske mase so zasovražile Noskejev vojaški sistem. Ni čuda. Saj je vojaštvo »iz ljudstva« postalo instrument »proti ljudstvu« v rokah

reakcionarnih častnikov, sistem, ki je povzročil toliko krvohljiv v vseh kraljih Nemčije. — Vojaški sistem sovjetske Madžarske je bil glavno sredstvo diktature proletarijata. Ljudski komisar Pogany je sestavil rdečo armado, ki je izvajala diktaturo proletarijata nad buržoazijo in proletariatom samim — manjšina proti večini. Na ta način se je rdeča armada odvajala ljudstvu in delavstvu in ni imela v njem nobene opore. To se je dejansko pokazalo ob priliki ko so napadli sovjetsko republiko Rumuni. Takrat je potrebovala rdeča armada pomoči od ljudstva, pa je ni dobila in Rumuni so vkorakali v Budimpešto. — Madžarski reakcionarci s Horthyjem na čelu, so na dobili oblast v svoje roke. Uvedli so najhujši beli teror, njihovo oblast in povelja pa naj bi izvrševala narodna armada, ustanovljena od Horthyja. Bivši kralju zvesti oficirji so dobili v armadi vso moč v svoje roke in so začeli izvajati najbolj barbarški beli teror. Podpirani v tej svoji alogi od vlade, pa so zrasli celo vladni parlamentu čez glavo — država v državi — ter terorizirajo sedaj vlado in parlament tako, da ni Horthy sam ne ve več pomagati. Horthyjev vojaški sistem je za Madžarsko velika nesreča, ki »upropišča vso deželo«, kakor se je izrazil bivši vladni predsednik Huszar sam. — V Nemški Avstriji je stvar drugačna. Sodrug Deutsch je organiziral tam ljudsko milico po demokratičnih načelih na podlagi vojaških svetov, ki omejujejo oblast častnikov in kontrolirajo njih delovanje. Vojak je zagotovljen povsem svobodno politično udejstvovanje, vsled česar je vojak s čustvom in mislimi vedno v tesni zvezi z ljudstvom — izraz njegove volje. Danes je avstrijska državna bramba, ki sloni na demokratičnih principih, najboljša opora republiku. Čeprav njena vporabnost v vojaške svrhe ni tako silajna, kakor je to pri militarističnih državah. In ker Deutsche vojaški sistem odgovarja vsem demokratičnim načelom, ni bilo v Avstriji nobenih krvohljiv, uporov in pobojev. Buržoazija sicer želi, da bi se sestavila močna armada po vzorcu nekdanje, to pa je zato, da bi jo lahko vsak čas vporabljal v svoje reakcionarne namene. Ljudstvo pa ve in čuti, da je domači militarizem najhujši in najbolj priskutljiv.

+ Izid volitev v Romuniji. V kolikor je znan izid novih parlamentarnih volitev, so tam zmagale vladne stranke. Zmagal je kabinet generala Avarescu, ki je bil izvoljen celo v 10 volilnih okrožjih. Natančnejši poročil iz Romunije o izidu volitev ni bilo. (Mi smo poročali le o izidu volitev v Bukovini, kjer so socialni demokrati dobili 4 mandate.)

Novice.

Državno zdravilišče Lokrum. S sklopom ministrskega sveta se je odstopil otok Lokrum, ki je bil last bivše avstrijske vladarske hiše, ministrstvu za narodno zdravje. Splitski zdravstveni odesk je že dobil naročilo, naj prevzame v svojo upravo Lokrum, ki bo služil odslej za državno zdravilišče. Za sedaj bodo nastanili na otoku bolni deca, ki je potrebna okrepčila in izpremembo zraka.

Fanesrečni umor. Dne 16. t. m. je v dunajskem hotelu »Zur goldenen Lantra« poizkusila ženska roparski umor javeljirja, nakar je izvršila samomor. Zvabil je po časniškem inseratu v hotel zlatarja Fanta pod pretezo, da mu hoče prodati biserni nakit za 120.000 kron. Posudila mu je ste-

lenico pive, zlatar pa se je zahvalil. Nato je ženska vrgla raz mizo cvetlice, ki se stale na mizi in ko se je Fanto pripognil, da jih pobere, ga je ženska z vso močjo udarila v steklenico. Zlatar je klical na pomoč. — Ženska je nato zavila borovo kislino, ki je je bržkone primešala tudi pivu. Rešila družba, ki je nato prihitela, je mogla konstatirati samo to, da je ženska umrla. Pri nji so našli potni list, iz katerega je razvidno, da se menda klenule Erna Russbach iz Gradca.

Dolg preiskovalni zapor. »Republika« poroča iz Skoplja, da so bili dr. Miro Radošević in Jovaniš iz znane dečanske afera, ki so bili obtoženi radi republikanske propagande, izpuščeni po 14mesečnem preiskovalnem zaporu na svobodo.

Prvo lokomotivo so dovršile te dni bivše avstrijske topovske tvornice »Škoda«, ki so začele zopetno mirovno delovanje. — Češke liste to bolj veseli kakor najpopolnejši top, ki bi ga ta tovarna izdelala.

Veliko posevčevanje v Budimpešti. Po poročilu lista »Vilag« je ministerjalni uradnik Molton Jellinek izginil iz Budimpešte z zneskom 450 milijonov kron. To vsoto je izvalil budimpeštanskim bankirjem in milijonarjem pod pretezo valutnih spekulacij. Videli so ga v Segedinu, odkoder je menda zbežal čez mejo v Jugoslavijo.

Kirurško zdravljenje tuberkuloze. V društvu dunajskih zdravnikov je imel monakovski kirurg prof. Sauerbrunn predavanje, na katerem je priporočal kirurško zdravljenje letke posebno ob močnejšem štadiju bolezni. Od leta 1907 je operiral 351 težkih slučajev in je dosegel pri 35 proc. popolno ozdravljenje.

Uspeh z brezžično telefonijo. Francoska radio-električna družba je napravila poizkuse z brezžično telefonijo. Pevka Melha je dala koncert v Chelmsfordu 30 km daleč od Londona, kar se je v francoskem sprejemnem aparatu zelo dobro čulo, kakor da bi bil v sobi gramofon. List pristavlja da bi bilo mogoče slišati Melhin glas tudi v Rimu, Stockholm in Varšavi, ker so bili oddaljeni aparati 1000 milj oddaljeni od sprejemnih aparatov.

125 letal je nedavno zgorelo na an gleškem vojaškem letališču pri Londonu.

Gospodarstvo.

Znižanje izvozne carine za sadje. Ministrstvo za trgovino in industrijo poroča: Začasni finančni komite ministrstva je sklenil, da se zniža izvozna carina za sveže zgodnje sadje na 2 dinarja, propove izvoz hrastovih dog in dovoli izvoz hmelja, pri čemer se računa dinar za dobro valuto. Dovoljen je tudi izvoz jecmena do konca junja t. l.

Svobodna trgovina neizdelanega tobaka se v Črni gori ukine. Tobak bodo od posameznikov odkupili po posebnem ceniku.

Podružnica Centralne uprave za trgovski promet za Inostranstvom v Ljubljani pozivlja one stranke, ki imajo v rokah uvoznice (Importischein) nemško-avstrijskega blagovno-prometnega urada za dobavo blaga v okviru kompenzacijske pogodbe s dne 1. septembra p. l., naj ji te predložijo. — Stranke bodo nato obveščene, če se jim bo dovolil izvoz ali ne.

Žetev v Avstraliji bo po poročilih Agence Havas iz Sidneja vsled obilnega letja izborna.

Lesne cene v Nemčiji. Lesne cene v Nemčiji so začele polagoma padati. Meseca aprila je stal kubični meter lesa že 1600 do 1700 mark, sedaj pa samo 1400 mark. Lesne cene so torej padle na isto višino, kot se bile novembra lanskega leta in so, če se jih primerja z našimi, še vedno zelo visoke.

Svetovna produkcija gumija. Produkcija gumija na celem svetu znaša v letu 1919 334.000 ton, od tega izvira 292.000 ton iz plantaž.

Italija zahteva delež pri nemški odškodnini v znesku 16 milijard lir.

Agitirajte za naše časopisje

vanje ostalih je treba že malo »zavežati oč«, ker slike nimajo močnih kontrastov, a česar se hoče potrditi, bo kmalu spoznal, da so lepe.

M. Gaspari naj bo malo poglavje zase. Može ne cenimo tako, kakor bi zaslužil. — Res, bog mu ni dal skoro prav nič talenta za risanje, njegove umote v proporcijah in perspektivi so nepojmljive in njegova tehnika (či spominja nekoliko na Segantini) je naravnost otročja. Ta pomanjkljivost se vsem očita, kadar se Gaspari loti natlog, kar niso zanj. Toda kam zginejo takrat, kadar se nahaja v svojem elementu? Kako naj si razlagamo čudež, da »navaden človek«, ki je ravno pri papirni malenkostni napaki ali nedoslednosti pri naturalizmu, na njegovih slikah najhujši gorostasnosti nevidi, ampak samo občuduje, kako je vse »naravno preprosto in lepo«? Ne bodimo malenkostni, priznajmo raje brez strahu in zavisti, Gaspari je pesnik. Njegove gosli so preproste in čisto po svoje ubrane. A on jih pozna in umu nanje zaigrati vse, kar občuti, in kar se ne sili, da bi zaigral več — je tudi veliki umetnik. Ne morda velik zaradi »velikega« temveč zaradi pristnega občutenja. Zato bo naša njegova domača pesem o kolektivnosti in tepežarkah zadovoljne poslušalce povsod, kjer se še nista popolnoma znašla polna umetnost in umetništvo.

S. VIDOVIČ.

XVII. Umetnostna razstava

v Rih. Jakopičevem paviljonu.

Naj je nihče ne zaznadi, to pot bi bilo škoda. Ne kaže skoraj se tega, kar bi vključ nengodnin razmeram lahko že imeli, a opravičilo upanje, da se nam želje morda bogatejše izpolnijo, kakor smo se včasih nadejali.

F. Tratnik razstavlja 31 del. Kaže nam splošno tehniko, misel za linijo, ritmus in celoto, lin občutek in sploh vse, česar je velikemu umetniku treba. Kaj dobimo, kadar bo Tratnik vse te vrline dosegel do združeval? — Naj nam odgovori sam — z deli. Znakrnat glejmo to, kar imamo pred sabo. »Ljubljanske grafične študije« (št. 102—105). So virtuosno risane. Se par kroglin kontrastov v ospredju, in »študije« bi zaslužile drugo ime. Izmed portretnih risb (št. 95, 96, 99, 106) sta posebno mojstrski »slikar Spazapan« in »ing. U«. Nad bravuro, s katero je karakteriziran beraveč obraz (št. 92), bi v velikem mestu strmeli val umetniki. »Bedi«, »Kovač« in »V ateljeju« se poznajo še tudi vplivi, beraca »z božje poti« (št. 100) sta pa še čisto Tratnikova in — naša. Ta dela ra-

zodevajo posebno očito smisel za kompozicijo in razdelitev svetlobe. »Prapore« (94), »trepenežje« (93) in »Olava« (97) ne zgrube prave vrednosti, če jim rečemo da so, namreč »študije za linijo« oziroma »iskanje izraza za idejo«. Užitik je zmerom večji, če se ne silimo gledati več kot je umetnik predstavil ali pa sploh izraziti hotel. Zato gledam tudi slike št. 86—90 je kot »barvna študija«, ki nam pa — poseben »Mira«, »Starec« in »Obraz« — dokazujejo da bo Tratnik tudi čopit kmalu s tako lahkoto s uporabljal kot sedaj svinčnik, kreda in oglje.

Posebno opozarjam vsakogar, naj ne preze, da v teh navidezno »napacanih« slikah ni zanemarjena ne jakost (svetlost) barve ne riza. Zato učinkujejo že na kratko razdaljo vse drugače kakor slike R. Jakopiča (št. 24, 25), ki vpoštevata čimdalje bolj samo barvo. Kaj bi rekli pesniku, ki bi do sedaj preziral glagole in samostalnice? Škoda truda, ker nam deset pridevalkov ne more pomagati tam, kjer je na mestu samo glagol.

To velja tudi za I. Vavpotiča, ki ima to pot precej del. Pretirano iskane refleksije in hlastanje po »naturalizmu« ga zavraja v preziranje proporcij in oblik (pri portretih so to važne stvari) ter zanemari-

nje celotnih barvnih in svetlobnih učinkov. Zato so njegove slike tako nemirne, neubrane in prazne. Najboljša sta še »Psa (110)«. — Barve so skladne, slike učinkujejo enotno in realistično. V pozl in izrazu je dobro označen različen temperament dveh živali, ker je ne poznam. Naj tega ne smatra kdo za slab dovtip, žival ima ravno tako vsaka svoj poseben obraz kakor človek.

V. G. Kos ima tri slike, ki morajo vzbujati pozornost in — veliko upanje. Vse so prav »velikopotezne«, in na vseh je občudovanja vredna drzna sigurnost v risbi, izbiranju barv, plastičnem in učinkovitem karakteriziranju. Lastni portret (63) in portret gdč. K. H. (62) se odlikujeta (če prezmemo tisto nesrečno roko) po zdravem okusu. — V veliki podobi (št. 61) so menda poza, ves aranžman in barve prilagodene portretirani osebnosti.

Dober utis napravi Ivanka Omanen s dvema kratkima slikama (78, 79). Večja je boljše. Če ne bo preveč »manira«, pričakujemo lahko še marsikaj, ker na Krasu je lepota, da jo sto umetnikov ne izprša do dna. — Predno grem iz te sobe, pogledam še I. Pavirek-ovo dražestno »Evico«, ki kriči neprestano: »Napravite me iz porcelana!« — Jaz sem se v Evico zaljubil, pa nisem ljubo-

I. Napotnik-ove tesene plastike so vredne natančnejšega opazovanja. V njih je to, kar se imenuje v umetniškem šargomu »linija in šil« in ljubljanskem »a« »jaz« »zrezeno«. Čeprav mi trenutno primerom književni izraz ne pride na misel, mi lahko vsak verjame, da smemo Napotniku radi te velike vrline odpustiti marsikaj, kar nas na prvi pogled žali in odbija. Samo pri »Plesalki s povzdignjenimi rokami« bo šlo težko. Ta bi bila tudi brez pretirane plastike lahko lepa in ravnotoka umetniška. Za »Trdo plesalko« se ne bomo navduševali, ker je tuja. Timpreje za »Dušice«. »Hrošč« je menda marsikomu uganka. Naj ga natančneje pogleda, kako leze z vsemi štrimi, potem mu bo jasno tudi vse ostalo.

Rosen umetnik, čigar dela radi slabe tehniko in površne izvršitve obiskovalci navadno prezejo, je Fran Zupan. Menda je teh nedostatkov žal, ker drugače bi razstavljen s 3 akvarelov (št. 128—129) prišlo do zasluženega veljave. To niso pokrajine »ta v en dan« ampak slike pokrajinskega duha. Veliko kompozicije je v njih, ki je pa molstrsko skrita za — čisto navadnimi pokrajinskimi. Dobri sta tudi F. Sterle-tovi dve, s neko hladno eleganco risani pokrajini (št. 82, 84). Izmed petih B. Jakop-ovih pastelov, bo gotovo »Ozd« najbolj uretal. Za razume-

Dnevne vesti.

Kdor zaničuje se sam... Znano je, da smo Slovenci ljudje, ki se kaj hitro asimiliramo. V Ameriki se prekrsti naš človek iz Janeza v Johna, na Nemškem v Hansa, v Trstu v Giovannija itd. Nemškemu človeku bi se to dalo še oprostiti — drugače pa je s človekom — inteligentom. Koga par mesecev smo združili s Srbi in Hrvati, pa ti že done na uspešna razni upli, sabračaji, unutarne poslovi itd. itd. Čemu to? Saj smo vendar še Slovenci in slovnico tudi še imamo. Če bo šlo tako naprej, kmalu ne bomo znali ne slovensko in ne srbohrvaško. Cankar bi se zlokal...

Prestolonaslednik in regent Aleksander pride dne 26. t. m. v Ljubljano.

Izvedenec za gradbeno stroko. Okrožno sodišče v Mariboru je postavilo avt. civ. inženirja V. Fidihera, družabnika tvrdke Jugosl. inženirsko podjetje, v Mariboru, stalnim sodno zapreženem izvedencem za gradbeno stroko.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja v nedeljo, dne 20. junija ob 9. uri dopoldne v skladišču, Sp. Šiška 30.

Velike množine sukanca zaplenjene. Neki F. P., ki je iz preprostega hotelskega vratarja napredoval do verižnika prve klase, je te dni z avtomobilom pripeljal v Ljubljano velike množine sukanca in pavle v skupni vrednosti 126.000 K. Na verižniškem uradu so ga zaradi veriženja obsojili na 3000 K globe, dva tedna zapor in vse blago so mu zaplenili.

Hoteljerska anekdota. Dobrodušni hotelir iz zelene Štajerske pride v Ljubljano ter si nakupi 30 zavojčkov finega turškega tobaka. »Prosim Vas, ponesite mi tobak na glavni kotelovni,« se obrne k nekemu znanemu dvorcu. Hotelir pride na kotelovni k vlakom ter vpraša znanega X-a: »Kje je tobak.« »Gospodi! Nesrečno imam. Sedaj se so mi ga detektivji zaplenili.« Hotelir pa ni verjel znanu in ga je ovadil policiji.

Pojasnilo. Pred kratkim je bil pred poroto obsojen kratkativne na klavnicu mesarski pomočnik Josip Avbelj, rodom iz Ljubljane, ki pa ni bil služben pri »Vnovčevalnici«. Ugotavljamo, da obsojeni Avbelj ni identičen z Josipom Avbelj ml., doma iz Prevoja, ki je pošteno in zvesto služil kot mesarski pomočnik pri »Vnovčevalnici«.

Tatvine. Narodnemu poslancu Josipu Pogacniku je bila 17. t. m. po noči v Podnartu na Gorenjskem ukradena dvojna konjska oprema v vrednosti 20.000 K. — Tekom nekaj mesecev je bilo na Kranjskem izvršeno 6 velikih cerkvenih ropov. Skoda znaša okoli 100.000 K. — Posedniku Ivanu Puchu v Gradaški ulici je bilo ukradeno 2000 K vredno, črnopleskano kolo. — Dr. Maksu Dobou je bil na glavnom kolodvoru ukraden 600 K vreden dežnik.

Kultura.

Celja. Mestno gledališče priredi v soboto dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer delavsko predstavo »Hilapet«. Ker je igra zelo lepa, kakor sploh vse Cankarjeva dela, prosimo tem potem vse naše prijatelje in znance, da predstavo posetijo v najboljšeju številu. Pred predstavo bo pesnik Albrecht razložil pomen igre, tako, da jo bo vsak obiskovalec lahko razumel. — Predprodaja vstopnic je v Konsumni prodajalni, v strokovnem tajnistvu ter pri zaupnikih. Ker je

Večja razstava Gasparijevih del, ki jih mora biti pri njegovi znanosti že presojeno številu, bi nam odkrila marsikaj. Spoznali bi, da naša svoja umetnost iz istih virov kakor vsi pravi umetniki, in opazovanja in pravega razumevanja, in pokazalo bi se, da napreduje mož kljub »okodelski marljivosti«, ker ta danes zanemarja čednost in resnični umetnikov nikoli resno ovirala. V tem oziru ga lahko vsak posema, pred navadnim »ponarejanjem« pa posori Kar je pri Gaspariju pristno, se sprejema drugemu lahko v narodno primojstvo!

Obratimo se sedaj k bratoma A. Kraji in F. Kraji in ne ustrahujemo se preveč. Niti nam tako hudo. Kar niso porušili gotični cerkvi pri nas Turki, jih je podrl ali prezidal narod sam, ker se tista uradna mislika njegovi naravi ni prilagajala. Zato smo lahko brez skrbi, da se tudi te vrste »umetnost« na naših tleh ne bo udomačila, in da bo eksperiment končal za nas brez škode. Za oba umetnika najbrž tudi, kar sta se mlada, in ker ju bo prej ali slej prirojen okus in talent, ki ga sedaj tako skrbno skrivata za svojo navlako, pripeljal na pravo pot. To opazimo n. pr. pri delih št. 37, (ki bi bilo črna bronca) 42, 44, 50, 52, 54 in 60 kjer svojih vrst slikar nista mogla utajiti.

zanimanje zelo veliko, pričrčamo namu sodrugom in sodrugicam, da si preskrbijo vstopnice pravočasno, sicer se jim lahko pripeti, da ne bodo mogli vsled razprodaje dobiti prostorov.

Iz stranke.

Mesečna shoda se bosta vršila v nedeljo dne 20. junija ob 9. uri dopoldne v dvorani Mahrove Soke za usnarje in ob 19. uri za podružnico čevljarjev v Ljubljani.

Seja podružnice stavbiških delavcev v Ljubljani se bo vršila v nedeljo dne 20. t. m. ob 9. dopoldne v društvenih prostorih. — Odbor.

Zaupniki! Ali veste, da je eno izmed najvažnejših del to, da širite »Napreje« med delavstvom? (5)

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

ZA URADNIŠTVO NIMAJO NIČESAR.

Belgrad, 16. Danes je sprejel v posebni avdienci ministrski predsednik dr. Vesnić deputacijo uradniških organizacij. Član deputacije je po avdienci izpovedal, da je ministrski predsednik dr. Vesnić izjavil, da ima sedanja vlada določen program, ki ga bo tudi izvršila. Na žalost se uradniško vprašanje v programu tega koncentracijskega kabineta ne nahaja, vsled česar tudi ničesar konkretnega ne more obljubiti. Zaradi tega se mora uradniško vprašanje predložiti vsem parlamentarnim klubom, nakar bi se ga moglo spraviti pred ministrski svet, odnosno pred parlament. Ministrski predsednik je izjavil, da bo v tem primeru najprejše zagovarjal rešitev uradniškega vprašanja. Član delegacije uradniških organizacij je izjavil, da je minister za promet interveniral pri finančnem ministru, ker je ministrstvo za finance krivo tolnačilo sklep ministrskega sveta, da se uradnikom izplačajo 25 odstotni poviški na vse njihove dohodke in ne samo na dodatke draginskih doklad.

BOJI V ALBANIJI.

Belgrad, 16. Iz Skadra poročajo, da se je pred dnevi pričela okoli Valone resna borba proti Italijanom, ki še vedno traja. Toski so zavzeli položaje nad mestom, vsled česar se je general Vlacentini s svojim štabom umaknil na otok pred Valono. Tri italijanske vojne ladje obsedajujejo izgubljene pozicije. Tudi se, da so izgubili Italijani več stotin mrtvih. Albanci pa da so ujeli 132 častnikov, 1500 vojakov in zaplenili sedem topov, 36 strojnic, nekoliko avtomobilov in veliko število municije.

GIOLITTIJEVA IZJAVA.

Rim, 17. Giolitti je sprejel zastopnika »Agence Havas« in mu zatrjeval, da je Italija prijateljica Francije, kakor je Francija prijateljica Italije. Ministrski predsednik je opozoril na 1. avgust 1914, ko se je mudil v Parizu in se požaril izjaviti nevtiralnost Italije, kar seveda Franciji ni škodovalo. Giolitti je ugovarjal, da je bila pogodba trozveze leta 1913, obnovljena v ofenzivnem smislu in je dodal, da je bila pogodba obnovljena, ne da bi se izpremenila kakva beseda; on da je sicer poizkušal doseči izpremembo, toda na korist Italije. Zavezniki Italije pa se izpremembe niso sprejeli. Giolitti je naposled omenil težkoče sedanjega položaja in pripomnil: Vem, da sem prevzel prav težko nalogo, storil bom pa vse najbolje, kar bo mogoče.

Kadar se bosta nehala samoga sebe sramovati, se ja bomo tudi mi veselili in pozabili vse »grehe in slabočine«. Takrat bomo prav spoznali, kateri je močnejši. Za zdaj se zdi E. Kraji.

Isto se lahko reče kiparju V. Kosu, ki se je zagledal pri Metznerju ali kdo ve kje v neke elektrane geste, in nato še ni našel samega sebe in svojih velikih zmognosti.

Slikar F. Klemenčič ima 5. I. Črno 2. Vemo Ploz 2 in P. Gustinčič 2 stvari. So nekatera boljše, nekatera slabša dela, a presamo značilna, da bi utemeljevala občinstvo. S tem, kar nam kažejo Ivan Zajec, Anica Zupanc in P. Žmleek se pa slovenska umetnost to pot ni nič obogatila.

Na xzono tretine nekakega kritika so dali naši umetniki še javen odgovor, s katerim se vsak pameten človek strinja. A dvomim, da se bo zdelo komu prav, če je Ljudez Dolar zato utaknil svoja dela iz razstave. Tolega razburjenja tista kritika ni bila vredna.

In sklepna beseda? Pa je zaenkrat kratka. Obiskujte razstavo in proučite jo! Tisti, ki imate denar, za pozabite tudi kupovati ali naročevati O umetnosti v obse pa o priliki več, če bo naše uradništvo kaj prostora na razpolago.

POLOŽAJ V NEMŠKI AVSTRIJI.

Dosedanja vlada ima nalogo, da vodi državne posle dalje dotlej, dokler se ne sestavi nove vlade, t. j. dokler se ne izvrše nove državno-zborske volitve. Renner torej ostane do volitev državni kancelar. Pooblaščen je od glavnega odbora parlamenta, da nemudoma izdela en zakon za razpust sedanjega parlamenta, drugega pa za razpis novih volitev. Parlament sam bo moral, predno se razide, rešiti še mnogo zakonov: tako zakon o oddaji imetja, ustavo, važne justične reforme itd. Da se izvrše nove volitve, bo trajalo še dva do tri mesece.

BOJKOT MADŽARSKE.

Dunaj, 17. »Abend« objavlja: Določbe avstrijskih železničarjev za izvedbo bojkota proti Madžarski glede prometa osebnih vlakov z Madžarskega in na Madžarsko, kakor tudi glede prometa brzojavnikov, ostanejo začasno veljavne. »Abend« poroča nadalje, da so organizacije poštne in brzojavne državnih nameščencev, pridružene komisiji strokovnih organizacij sklenile, da dne 19. t. m. opolnoči popolnoma ustavijo pismenski, paketni, brzojavni in radiotelegrafski promet z Madžarsko in na Madžarsko. Izvzete so samo pošiljke namenjene ententnim mislim.

MADŽARI UVAJAJO BATINE ZA VERIZNIKE IN ODERUKE.

Budimpešta, 15. K zakonskemu načrtu glede odredb proti navajanju cen je naglašal justični minister potrebo neizprosne kaznovanja za vsako navijanje cen. Kar se tiče kaznovanja, je po njegovem mnenju najboljša kazen ta, da država položi svojo roko na premoženje, pridobljeno z navijanjem cen. Minister priporoča naj se predlog sprejme in predloži potem zakonski načrt, po katerem se sodišča pooblašajo v svrhu primerne kaznovanja gotovih dejanj in za strašilen zgled obsoditi krivce tudi na batine. Dovoljenih je 25 batin, najmanj pa 10, pri mladostnih osebah 5, ako se z ozirom na življenske razmere obtoženca kakor tudi z ozirom na zadržanost, sirovo nasilnost ali neumnost glede interesov drugih, namen kazni ne more doseči z drugimi sredstvi. Te določbe veljajo samo za eno leto in se potem same po sebi razveljavijo. Kazen z batina se sme uporabljati samo pri moških, pri teh pa tudi kot disciplinarno sredstvo med zaporom.

ZA PLEBISCIT V TEŠINU.

Praga, 16. Semkal je danes dospela deputacija šlezjskih Poljakov in Nemcev ter imela posvetovanje z zastopniki vseh strank, katere je mnenje prosila, da naj izjavi poslanske zbornice glede tešinskega vprašanja izzveni v peremtorično zahtevo, da se mora zvesti plebiscit.

KRIZA V NEMČIJI.

Berlin, 17. Doslej dr. Mayer, ki je namenjen za bodočega državnega predsednika, ni odgovoril. Pričakujejo, da bo vlada kriza danes rešena. — »Kienzeitung« se z najostrejšimi besedami obrača proti vladi, ki bi jo sestavila sredina, in izjavlja, da bi se nemška nacionalna stranka brezobzirno borila zoper njo. — »Vorwärts« priobčuje nastopno, v parlamentarskih krogih razširjajočo se ministrsko listo: Državno predsedstvo dr. Mayer, notranji posli Koch, zunanji posli Nostitz, bivši saksonski poslanik na Dunaju, gospodarstvo Miedfeld, finance dr. Wirth, zaklad Siemens, javna dela Stegerwald, promet Gröner, državna hramba Gessler, pravosodje dr. Heinze.

Berlin, 17. »Berliner Tageblatt« poroča: Opoldne sta šla predsednika Fehrenbach in dr. Trimborn k državnemu predsedniku, da bi razmotrivali novi položaj Državnih predsednik je naročil Fehrenbachu, da sestavi kabinet. Fehrenbach je predlog sprejel in stopil v poslopu državne zbornice takoj v stik z vodilnimi osebami demokratske stranke.

FRANCOSKA SENATNA KOMISIJA.

Pariz, 17. Senatna komisija je sklenila, predložiti ministrskemu predsedniku izpremenjevalne predloge besedila angleško-francoskega dogovora glede ozemlja nekdanje turške države. Nadleže se je komisija pečala z določitvijo vsote nemške odškodnine in z angleško-francoskimi pogajanjmi, ki se bodo v kratkem vršila o tem vprašanju. V debati se je ugotovila potreba medzavezniskega ali mednarodnega posojila. Prvi obrok tega posojila naj se porabi za opustošene pokrajine in za ustanovljene specialne fonde. Ostali

obroki naj bi se z gotovimi pogoji uporabljali za gospodarsko vzpostavitve Nemčije.

MEDNARODNO SODIŠČE.

Pariz, 16. »Chicago Tribune« javlja: Danes je v Haagu prvi razgovor komisije, ki je pooblaščen, da postavi mednarodno sodišče. Burgeois se udeleži konference v petek. Od tedaj naprej pagabo zastopal pariški vseučiliški profesor Bradelle. List meni, da pomeni ustanovitev mednarodnega sodišča prvi korak k temu, da si zveza narodov pridobi svetoven pomen, kakor je to bilo prvotno nameravano.

KRIZA NA POLJSKEM.

Berlin, 17. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Varšave, da je državni predsednik Pilsudski dosedanjemu ministrskemu predsedniku Skulskemu poveril sestavo novega kabineta.

RUSKO-POLJSKO BOJIŠČE.

Moskva, 17. Frontno poročilo: Ob gornji Berezini so osvojile naše čete nekoliko krajev in zaplenile 4 strojnice. Pri Korostynu zasledujemo sovražnika. Pri Zmerynki se sovražnik umika.

SOVJETSKA RUSIJA IN PERZIJA.

London, 17. Lord Curzon je naznanil svetu zveze narodov, da je stopila moskovska vlada s perzijskim ministrstvom za znanje zadeve v direktno zvezo in da je obljubila, da umakne rdeče čete iz Perzije. Svet zveze narodov bo torej počakal nadaljnega razvoja dogodkov v Perziji.

PROTI IZSELJEVANJU V AMERIKO.

Washington, 17. Iz Montreala javljajo, da je delavska federacija, ki zbora v Montrealu, sklenila, zahtevati, naj kongres prepove izselitev japonskih in drugih azijskih delavcev v Ameriko.

Iz Slovenije.

Zabukovica. Dopsis iz vrst brezposelnih slovenskih rudarjev. Dobivamo, pa tudi ne dobivamo brezposelnost podpore. Čakamo, da vendar enkrat še najdemo kak prazen kotiček. Kvalificirani rudarji in delo v rudniku ni naš postranski, temveč edini zaslužek! Na obratno vodstvo rudnika v Zabukovici prihajajo vedno rudarji, ki so že po par mesecih brez posla, izpraševati po delu. Ali odgovor je vedno isti: »Ni prostora!« Pogledimo, kaj je temu vzrok! V okolici omejenega rudnika stanujejo kmetje — ubožni in premožni. Marsikateri od teh ima 20 do 80 (eden celo čez 100) oralov zemlje. Vprašamo: So-li ti kmetje, oziroma njih sinovi, potrebni, da delajo v rudniku? Po večini ne. Delat v rudniku grede največkrat iz povsem drugih vzrokov. Navedemo tu le ne primer! — Rudarji, ki obole, dobivajo za prvih sedem dni dnevno bolniško podporo v isti višini, kolikor znaša dnevna minimalna plača. K tej podpori pride še dnevna podpora bratovske sklaunice, tako da znaša skupna bolniška podpora več kakor je dnevna minimalna plača rudarja, ki dela. — To uvedbo izbirajajo ponajveč kmetijski sinovi. Delajo nekaj dni, potem se pa javijo »bolni«. V tem času opravljajo doma kmetijska dela in dobivajo bolniško podporo. Ko preteče sedem dni, se zopet javijo »zdravi« in delajo zopet 3 do 6 dni. To se vedno in vedno ponavlja. Drugič je tem kmetom rudarjem tudi do tega, da dobivajo aprovizacijo iz rudniškega skladišča po znižanih cenah za celo svoje družino. Očitno krog! Jaki kujejo, da se premogla premalo producira. Mi pa vprašamo: Ali imajo takšni kmetje »rudarji« sploh kak interes na višji produktivni premoga? Prepričani smo, da ne! Njizadostuje njih minimalna plača in ugodnosti, ki jih jim nudijo delo v rudniku. Poleg tega, se ti kmetje kot »rudarji« seveda oproščajo vojaštine. — Obravnajmo se na merodajni kroge, da takoj uredijo žalostne razmere vsaj v toliko, da bodo rudarji po poklicu pridobivali in da se jim ne bo treba potikati »stradajočimi družinami po svetu. Nam ni do brezposelnih podpor, katerih v najpogostejših slučajih niti ne dobimo, mi hočemo delati in se z delom preživeti. Zato zahtevamo, da se odpuščajo iz rudnikov vsi tisti, ki jim je delo v rudnikih le postranski zaslužek in jim je le za razne ugodnosti. Na njih mesta naj pridejo v delo rudarji, ki so po raznih vabilih kapitalističnega časopisa prišli iz Nemčije in drugih dežel v Jugoslavijo iskati si zaslužka, katerega jim sedaj ne morete, oziroma nečete preskrbeti. Če rabite res kvalificirane rudarje, nam preskrbite zaslužek, če pa to ni mogoče, nas pošljite na svoje stroške nazaj, odkoder ste nas zvalili v »milosrdno domovino. V tujih krajih nismo stradali; in to tudi pri nas ne bi bilo treba, če bi se morodajni krogovi malo bolj zanimali za vprašanje. Upamo, da bo prometni minister, oziroma minister za žume in rube za našo existenco zanimal in vzel to vprašanje enigrčno v pretesni v Savinjski dolini nas je mnogo brezposelnih rudarjev z družinami. Gre nam zelo

slabo. Brez vsake podpore smo in odvisni zgolj od sorodnikov in starišev, da se moremo preživeti! Obrnili smo se že prav mnogi do državne posredovalnice za delo, ki pa nam je odgovorila, da, kadar se na bo rabilo, bomo že obveščeni. Dosedaj še vedno čakamo zaman, z brezposelnimi podporami pa se ne more niti živeti, niti umreti.

Zagorje ob Savi. V zadnji številki od 11. junija t. l. prinaša »Rdeči prapor« poročilo o zagorskem shodu. Poročilo je tako smešno kot zlagano. Prvič se je »komunisti« Makuc s svojimi izvajalci precej blamiral, ker ni v vsem svojem govoru vedel povedati inčesar drugega kakor kako so jo zavozili »komunisti« s svojo taktiko, pri zadnji železničarski in rudarski stavki. O kakšnih plačah v Srbiji ali kje drugje sploh ni govoril; to pripoveduje sedaj samo v poročilu. Povedati mu moramo, da so plače v Bosni veliko slabše kot v Sloveniji in da je nehala stavka v Srbiji v Kostalacu tako nesrečno kot ona, ki so jo vodili komunisti v Sloveniji. To pa seveda zaradi tega, ker so tisti menda ravnotako malo zrela za vodstvo stavke kakor Makuc sam. Seveda skuša tudi v poročilu pripovedovati, da se je cel shod strinjal z njegovimi frazami. Ali res je le, da je shod po pojasnili sodruga Čobala, na kakšni podlagi se je moglo ujediniti z rudarji Srbije, Boane in Hrvaške, enoglasno sprejel to pojasnilo na znanje. — »Komunisti« in Makuc sam pa naj vzamejo na znanje, da z načrtom, kakšno naj bo udeležje, ki ga je predložila Unija rudarjev v Brodu, katero so tam zastopali Čobal, Krušič in Valenčak, odobravajo poleg vseh pametnih slovenskih strokovno organiziranih delavcev tudi komunistični voditelji na Hrvaškem, ker imajo več soli v glavi kot pa slovenski Makuci in Lemeži. Končno naj bodo »komunisti« prepričani, da bodo najbrže hodili še sami prosti odžagano vajo, da jih reši iz njihove položaje tako kot so že storili pri zadnji stavki, če bodo poslušali take ljudi. Ne očitam tega nikomur, toda opozoriti moram rudarsko delavstvo na to, da se ne da zapeljati gobezdačem, ki ne morejo prevzeti nikakršne odgovornosti in se tudi ne čutijo, kakor so dokazali. Rudarji ne smejo biti igrači, s katerimi delajo potokse osebe, ki napravijo delavstvu pretežko breme, ne da bi delavstvo imelo uspeh. Odgovorjam Vam sedaj prvič in zadnjič, breme skajte kolikor hočete, meni prav nič ne škodujete, pač pa delavstvu; ostanite torej zdravi in zabavljajte in govorite neresnice dalje, svobodo vam! — Melhior Čobal.

ŠPORT IN TURISTIKA.

Nogometna tekma med kombiniranim moštvom S. K. Ilirije in S. K. Svoboda Ljubljana se bo vršila v nedeljo, dne 20. t. m. ob pol 19 uri na prostoru S. K. Ilirije pred državnim kolodvorom. Ker igra »Svoboda« prvič proti izvežbanemu moštvu »Ilirije«, upamo, da bo igra napeta. Ob skrajno slabem vremenu se igra ne bo vršila. Vstopnina let. stojišče po 2 K, sedeži po 3 K.

Triglavske kočje SPD. I. : Triglavski Dom, Staničeva kočja, Aleksandrova kočja, Vodnikovska kočja kakor tudi kočja pri Triglavskih jezerih se otvorijo dne 27. t. m. Vsled slabega vremena, ki je zapoznalo transpote v Kočo pri Triglavskih jezerih, le-ta kočja ne bo otvorena vže 15. t. m. — kakor se je nameravalo, — temveč ob enem z drugimi dne 27. t. m.

Edini finetovani tednik v Sloveniji bo sedaj izšel sportni list »Sport«. Prinašal bo točno in redno aktualne slike o sportnih tekmah, o drugih sportnih prireditvah, o turistični itd. Kdor ga hoče, naj po dopisnici sporoči Sportni Zvezi Ljubljana, Čopova ulica 19/II, da se mu pošlje list na ogled.

Eno leto v narodnem predstavništvu v Belgradu.

Izšla je knjižica pod tem naslovom, ki opisuje delovanje zastopnikov naše stranke prve leto v narodnem predstavništvu. Cena knjižice, ki jasno očrta delo naših parlamentarcev in je izrazit protest proti klerikalnim in drugim obrekovanjem naših parlamentarcev, je 6 kron. — Naroča se v upravi »Napreja« ali v tajnistvu JSDS, Ljubljana, Selencova ulica 6, II. nadstropje.

Izdajatelj: Ivan Minar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Ste preveč občutljivi za mraz? Vsaokovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? O! kako te ublažujejo bolečine in utrujaljo telesa masaže s Fellerjevimi pravih Elza fluidom! 6 dvojnih ali 2 veliki spajalni steklenici 36 kron.

Potrebovali bi odvajajoče, želodce okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic; 6 škatlic 18 kron. Omet in pošten posebej, a najceneje. Engen V. Feller. Stročica donja, Elza trg št. 358. (Hrvaško).

„OZIRIS“ društvo četvorice,

BEOGRAD
Kosmajška št. 17
(kuća Guslar)

prodaja samo na veliko in za gotov denar:

== kemikalije, ==
droge in ostale potrebščine.

889

Prvovrstno staro banaško vino,

letnik 1917 in 1918 naravnost od vino-
gradnikov kupljeno, se toči v restavraciji

P. Košak, preje „Ferline“
Ljubljana, Krekov trg.

Marija Tičar, Tovarniška zaloga
= Ljubljana = **== papirja ==**
Selenburgova ulica. :: in razglednic ::

Advokat iz Splita

Dr. Emer Tartaglia

Je otvoril svojo odvetniško pisarno

v Beogradu,

Knez Mihajla venac 23 a, II. sprat.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, SELENEBURGOVA UL. 1.

Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije
:: najkulantneje. ::

SPREJEMA: Vloge na

na tekoči račun proti najugod-

nejšemu obrestovanju.

KUPIJE in PRODAJA:

devise, valute, efekte itd.

ESKONTIRA: menice, ter-

jatvo, fakture

Brzjav: ESKOMPTNA.

DAJE: kredite in predjume

na blago, efekte itd.

IZDAJA: akreditivo na vsa tu

in inozemska mesta.

POSPEŠUJE: trgovino,

industrijo

ter uvoz in izvoz.

Int. telefon št. 146.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Tempel vrelec, namizna
voda Styria vrelec, medi-
cinalna voda Donatski
vrelec, medicinalna voda
:: najmočnejše vrste ::

Zastopajo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva
se v vseh prodajalnah in restavracijah.

POJASNILA DAJE: RAVNATELJSTVO ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA.

Angleško sukno

elegantni vzorci za gospode; kakor za modne,
športne, žakete in smoking obleke.

Odpuščeni vojaki, invalidi, vrnivši se vjetniki
(Slovenel), delavci in železničarji znaten popust.

Prva kranjska razpošiljalna

Schwab & Bizjak

Dvorni trg 3 LJUBLJANA Dvorni trg 8

Lastni modni atelle!

Zdravilna zelišča posebno kisel, pelin, lipove in bez-
gobe itd. kupuje v vsaki množini podružnice

STRUKEJ & HORAK

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35.

Zastopa vse boljše parobrodne družbe za potovanje v Ameriko
ter prekrbuje potrebne vrzne listke. Edina direktna zveza z Ljub-
ljano in New-Yorkom. Nadalje posreduje kot zvezo-jarži javni
notar za vse tiste, ki imajo dobrih kakor zavarovalno ali kakršno-
koli drugo trajno po svojih v Ameriki.

Vsa tozadevna pojasnila brezplačno!

Elektromonter z dveletno prakso v
Berlinu pritrdi A.E.G.
vešč vsake strojne mehanike išče stalne
namestitve pri kakih tiskarnah kot potujoči
monter ali pri kakem večjem posvetu
kot strojni poslovodja. Zna slovensko,
hrvatsko, nemško in nekaj italijanskega.
Naslov v upravi „Napreja“ pod „Monter
št. 13“.

Izjava.

Podpisana Ivanka Kovač pre-
klicujem in obžalujem, kar sem
žaljivega govorila o g. Karolu
Prepeluhu.

Izjavljam, da za te govorice
nisem imela nikakega povoda.

Ljubljana, dne 14. junija 1920.

Ivanka Kovač.

Iščemo

šoferja

za na Koroško. Plača po do-
govoru. Zglasiti se je osebno v
pisarni centrale Koroške go-
spodarske družbe v Ljubljani,
skladišče Balkan.

Lepe Dangle.

kolesna
pnevmatika

gladika in gorska

v ceni

znatno znižana.

J. GOREC

Gospodetska c. 14.

„ALKO“

veletrovinna žganja, družba z o. z.
Ljubljana, Kolizej.

Opozorimo naše cenj. odjemalce, da
ne bodemo toliko časa razpošiljali ce-
nikov, dokler traja prepoved na žganje.
Pri porabi prosimo, da nas počastite
z Vašimi cenj. naročili in Vas zagotav-
ljamo, da boste pri nas dobro blago
najcenejše kupili.

**Zaloga novih raznovrst-
nih dvokoles z
najboljšo pnevmatiko, posebej
plaščo, zračna črva in vsako-
vrstni deli za dvokolesa in razne
stroje. — Vzamejo se tudi stara dvo-
kolesa in stroji v račun. 623**

F. B., trgovina z raznimi stroji.
LJUBLJANA, Stari trg 28.

**Kupim vsako množino
clinkasvinca**

po najnižjih cenah.

M. Ussar, kleparnica,
Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Poštni čekovni račun št. 10.582.

Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku

hranilne vloge

in jih obrestuje po čistih

4%

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da
dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih

4 1/2%

**Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po pol-
letni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo
vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.**

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

1. V Spodnji Siški v Ljubljani.	12. Radovljica.	24. St. Lovrenc na Pohorju.
2. Na Glincah pri Ljubljani.	13. Kranjska Gora.	25. Kamnik.
3. V Ljubljani, Bohoričeva ul.	14. Mojstrana.	26. Pragersko.
4. V Ljubljani, Sodna ulica.	15. Celje.	27. Krize pri Trzinu.
5. V Ljubljani, Krakovski nastp	16. Sočtanj.	28. Sv. Ana pri Trzinu.
6. Rožna dolina (obč. Viš).	17. Guštanj, Koroško.	29. Gorje pri Bledu.
7. V Trzinu na Gorenjskem.	18. Prevalje.	30. Store pri Celju.
8. Na Savi (obč. Jesenice) na	19. Mežica.	31. Fala nad Mariborom.
Gorenjskem.	20. Črna L.	32. Ruše nad Mariborom.
9. Na Jesenicah (pri Ferjancu).	21. Črna H.	33. Pivberk, Koroško.
10. Koroška Bela-Javornik.	22. Maribor.	34. Rogaška Slatina.
11. Borovnica.	23. Litija.	35. Radeče-Zidanmost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa
osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v Ljub-
ljani, Sp. Siška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod nasl. om: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago **poštne poličnice** s katerimi zamorejo vlož-
niki **denarne poživljatve** pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.

Sodrugil!

Zadružniki!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!

Mariborska eskomptna banka, Maribor,

Tegetthoffova ulica 11

Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in iz-

vršuje vsakovrstne bančne posle

- - pod najugodnejšimi pogoji. - -